

1

Green Care
menetelmäpäivät
-Eläin työparina-
Loue 21.-22.3.2014

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

VOIMAT^{PAW}SSU

2

❖.ELÄINAVUSTEISET HYVINVOINTI- JA
KOULUTUSPALVELUT

❖ELÄINTENKOULUTUS

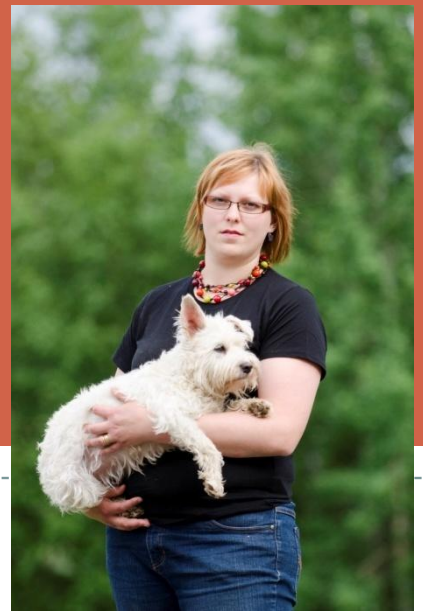
❖MATERIAALIPUOTI: KARVATERAPIAA
ELÄINAVUSTEINEN TYÖSKENTELY SUOMESSA –
KIRJA SEKÄ MAALISKUUSSA ILMESTYVÄT
TUNNETASSUT, KOIRA-AIHEISET TUNNEKORTIT

VOIMAT^{PAW}SSU

19.3.2014

EEVA KAHILANIEMI-PARKKOLA

- ❖ *Yhteisöpedagogi (AMK)*
- ❖ *Eläintenhoitaja, Eläintenkouluttaja (AT)*
- ❖ *Kouluttaja*
- ❖ *Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ohjaaja*
- ❖ *Eläinavusteinen valmentaja (valm.5/14)*
- ❖ *Yrittäjä Voimatassu Ky 2012- (& Tmi Dogwit 2008-2012)*
- ❖ *Päättyö lastensuojelun erityisyksikössä ohjaajana*

- ❖ *Koirat: kääpiösnautserit Luru ja Mökö, sekä työkoirakäyttöön kasvava lapinporokoira Valma, joka harjoitelee työtä lasten ja nuorten parissa.*

Historiaa

4

ELÄIMELLÄ ON OLLUT SUURI ROOLI IHMISEN ELÄMÄSSÄ
AINA ANTIIKISTA 1800-LUVULLE SAAKKA.

METSÄSTYKSEN JA VARTIOINNIN APUNA, TYÖ- JA
KULJETUSVOIMAN LÄHTEENÄ,
RUOAN, RAAKA-AINEIDEN OMINAISUUDESSA.

ELÄIMEN ROOLI ON OLLUT MERKITTÄVÄMPI ENNEN
ERILAISTEN KONEIDEN KEHITTÄMISTÄ

→ PALUUTA ENTISEEN? (HOIVAKÄYTTÖ, GREEN CARE,
ELÄIN- JA LUONTOSUHDE)

VOIMATSSU

19.3.2014

Historiaa

5

JO 1950- LUVULLA MIELENTERVEYSPOTILAITA JA VANKEJA ON ASUTETTU/HOIDETTU MAATILAYMPÄRISTÖISSÄ JOISSA TYÖTOIMINTA JA ELÄINTEN HOITAMINEN OLLUT TÄRKEÄÄ.

1980-LUVULLA HUOMATTU ELÄINTEN HYÖTY HOIVATYÖSSÄ, ALETTU PUHUMAAN ”LEMMIKKITERAPIASTA”

1990- LUVULTA LÄHTIEN AMMATIN PAREMPI PROFILOITUMINEN SEKÄ NORMISTON KEHITTÄMINEN

VOIMATSSU

19.3.2014

Eläinterapia

6

ELÄINTERAPIA ON LAAJA JA MONITIETEINEN
HYVIN ERILAISILLE TAHOILLE SUUNNATTUJEN
TERAPIAMUOTOJEN KENTTÄ.

ELÄINTERAPIA ON MONIAMMATILLINEN KENTTÄ
JA SEN HARJOITTAJAT OVAT SIIHEN ERIKSEEN
KOULUTTAUTUNEET. MYÖS TERAPIAKÄYTÖSSÄ
OLEVAT ELÄIMET ON PÄÄSÄÄNTÖISESTI
KOULUTETTUJA ELÄIMIÄ.

Green Care -menetelmät

7

Luontoavusteiset menetelmät

- Elämys- ja seikkailupedagogiikka
- Ekopsykologian menetelmät
- Luonnonmateriaalien käyttö
- Ympäristökasvatus

Eläinavusteiset menetelmät

- Ratsastusterapia
- Sosiaalipedagoginen hevostoiminta
- Easel Training
- Koira-avusteinen työ
- Kaverikoirat
- Terapia-alkapakat
- Lammasterapia jne.

Viherympäristön kuntouttava käyttö

- Puutarhaterapia
- Terapeuttiset pihat
- Sosiaalinen ja terapeuttinen puutarhatoiminta

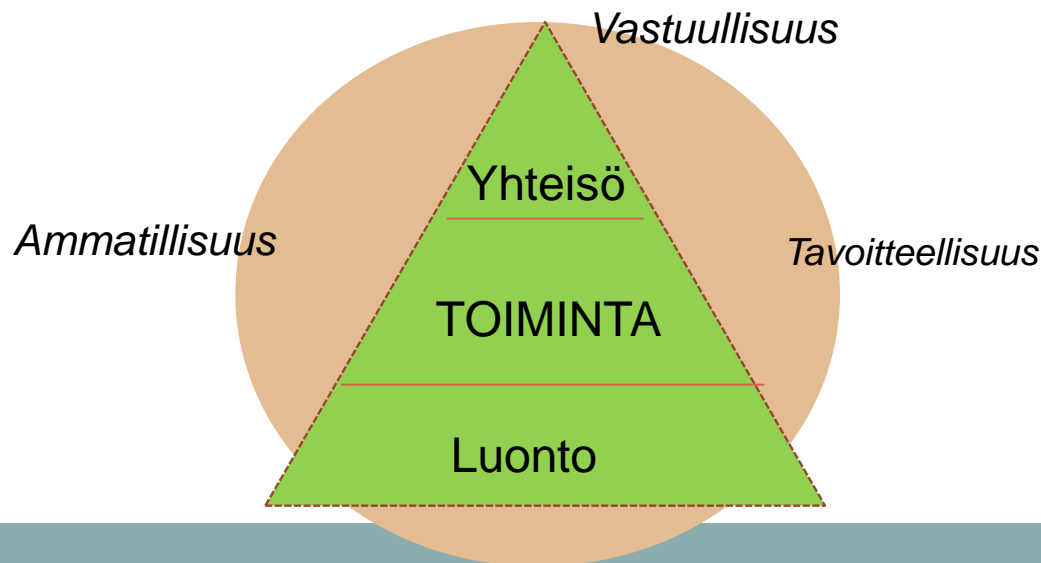
Maatilan kuntouttava

- käyttö
- (hoivamaatalous)
- Kuntouttava työ

Eläinavusteinen työ osana Green Care -toimintaa

8

ELÄINAVUSTEINEN TYÖ ON OSA GREEN CARE –TOIMINTAA, JONKA TEHTÄVÄNÄ ON EDISTÄÄ LUONTO-, ELÄIN-, JA MAATILA-AVUSTEISTEN MENETELMIEN KÄYTTÖNOTTOA HYVINVOINTI- JA TERVEYSPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ.

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

Green Care mahdollisuudet - möjligheter

Puutarhaterapia,
eläinavusteinen terapia,
sosiaalipedagoginen toiminta

Trädgårdsterapi, terapi med
hjälp av djur,
socialpedagogisk verksamhet

Terapia
Terapi

Luonnossa ja maaseutu-
ympäristössä oleskelu ja
liikkuminen

Att vistas och röra sig i natur-
och i landsbygdsområde

Kasvatus - Uppfostran

Green
Care

Virkistys - Rekreation

Leirikoulut, ympäristökasvatus,
kummitilatoiminta

Lägerskolor, miljöuppfostran,
faddergårdsverksamhet

Sosiaali-
palvelut
Social-
service

Palvelutalot, ryhmäkodit, päiväkodit,
laitos- ja perhehoito, kotipalvelut,
päihdehoito, ikääntyneiden ja
vammaisten hoito

Servicehus, grupphem, daghem,
anstallt- och familjevård, hemtjänst,
missbruksvård, vård av äldre och
handikappade

Yli-Viikari ym. 2009. s.32

Lähde: http://www.sipoo.fi/fi/sibbesborg/suunnittelu/teemat/green_care

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

Eläinavusteinen aktiviteetti

10

**AAA – ANIMAL -ASSISTED ACTIVITY ELI
ELÄINAVUSTEINEN AKTIVITEETTI**

ON NIIN KUTSUTTUA ”TAPAA JA TERVEHDI” –
TOIMINTAA, JOSSA ELÄIMET VIERAILEVAT ERI
ASIAKASRYHMIEN LUONA ILMAN
SUUNNITELMALLISUUTTA TAI VARSINAISTA
TAVOITEHAKUISUUTTA.

USEIN AAA:STA PUHUTAAN VAPAAEHTOISTEN
PYÖRITTÄMÄNÄ TOIMINTANA.

ESIM. KAVERIKOIRAT, KARVA-KAVERIT, HALIBERNIT
JNE.

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

Eläinavusteinen terapia

11

AAT – ANIMAL-ASSISTED THERAPY ELI ELÄINAVUSTEINEN TERAPIA

ON TAVOITTEELLISTA TOIMINTAA, JOSSA SOSIAALI-, TERVEYS- TAI KASVATUSALAN AMMATTIHENKILÖSTÖN TYÖPARINA JA TOIMINNALLISENA MENETELMÄNÄ TOIMII ELÄIN. TYÖSKENTELY ON DOKUMENTOITUA JA SUUNNITELMALLISTA JA SE PYRITÄÄN SITOMAAN OSAKSI ASIAKKAAN HOITO- JA KASVATUSPROSESSIA

ELÄIMELLÄ ON KESKEINEN OSA
HOITOPROSESSISSA!

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

Eläinavusteinen terapia

12

ELÄINAVUSTEINEN TERAPIA

*TERAPEUTTI –KOULUTUKSEN SAANEEN
HENKILÖN TEKEMÄÄ TYÖTÄ, JOSSA ELÄIN ON
TERAPEUTIN TYÖPARI. ESIMERKIKSI
TOIMINTATERAPEUTTI, FYSIOTERAPEUTTI,
PSYKOTERAPEUTTI
(TERMI TULLUT ULKOMAISENA
KÄÄNNÖKSENÄ)*

VOIMAT **SSU**

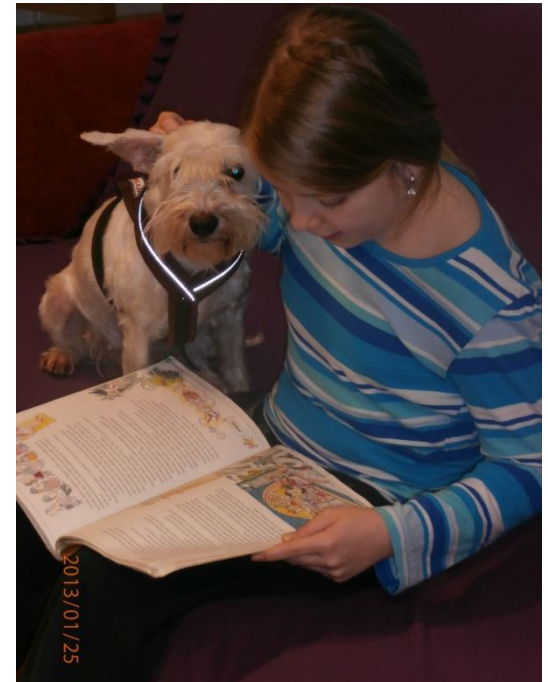
19.3.2014

Eläinavusteinen opetus

13

**AAT – ANIMAL-ASSISTED
EDUCATION/SPECIAL PEDAGOGY ELI
ELÄINAVUSTEINEN (ERITYIS-)
OPETUS**

**ELÄIMIIN PEREHTYNYT
OPETTAJA/ERITYISOPETTAJA VOI
TOTEUTTAA TAVALLISESSA
KOULUTYÖSKENTELELYSSÄ. SE ON
TERAPEUTTISTA, TAVOITTEELLISTA
SEKÄ AINA DOKUMENTOITUA. ELÄIN ON
OPETTAJAN TYÖPARI.**

VOIMAT **SSU**

19.3.2014

Eläinavusteinen työskentely

14

❖ ELÄINAVUSTEINEN TYÖSKENTELY -

*SOSIAALI-, TERVEYS- JA KASVATUSALAN AMMATTILAISEN
TEKEMÄÄ TYÖTÄ, JOSSA HENKILÖN TYÖPARINA JA
TOIMINNALLISENA MENETELMÄNÄ TYÖSSÄ TOIMII ELÄIN*

VOIMAT**SSU**

19.3.2014

Eläinavusteiseen työskentelyyn liittyvät kansainväliset järjestöt

15

IAHAIO, THE INTERNATIONAL ASSOCIATION OF HUMAN-
ANIMAL INTERACTION ORGANIZATIONS

ISAAT, THE INTERNATIONAL SOCIETY FOR ANIMAN-ASSISTED
THERAPY

ISAZ, THE INTERNATIONAL SOCIETY FOR ANTHROZOOLOGY

ESAAT –EUROPEAN SOCIETY FOR ANIMAL ASSISTED THERAPY

MANIMALIS

PER PARTNERS (ENTINEN DELTA SOCIETY)

Eläinavusteinen työ ammattina

16

❖ ELÄINAVUSTEINEN TYÖ ON TAVOITTEELLISTA TOIMINTAA, JOSSA SOSIAALI-, TERVEYS- TAI KASVATUSALAN AMMATTIHENKILÖ KÄYTTÄÄ ELÄINTÄ YHTENÄ TYÖNSÄ TOIMINNALLISENA MENETELMÄNÄ.

❖ TYÖSKENTELY ON SUUNNITELMALLISTA, DOKUMENTOITUA
JA SE PYRITÄÄN SITOMAAN AINA
OSAKSI ASIAKKAAN HOITO- JA KASVATUSPROSESSIA.

Eläinavusteinen työ ammattina

17

❖ AMMATTIHENKILÖ ON MÄÄRITELLYT ASIAKKAALLE TAI KOHDERYHMÄLLE ERITYISET TAVOITTEET, JOIDEN EDISTYMISTÄ TYÖSKENTELYSSÄ SEURATAAN.

❖ TYÖSKENTELY ON AINA AMMATTIMAISTA, TARVELÄHTÖISTÄ JA TAVOITEHAKUISTA.

VOIMAT^{PAW}SSU

19.3.2014

TYÖ VOI OLLA ESIMERKIKSI LASTEN, NUORTEN,
ERITYISRYHMIEN, AIKUISTEN TAI VANHUSTEN KANSSA
TEHTÄVÄÄ TYÖTÄ. TYÖTÄ TEKEE KUITENKIN

**HENKILÖ AINA OMALLA POHJAKOULUTUKSELLEEN
JA AMMATTITAITOJEN KANSI!**

Eläinavusteinen työ ammattina

19

❖ ELÄINAVUSTEISESSA TYÖSKENTELYSSÄ TYÖNTEKIJÄLLÄ ON OLTAVA MYÖS VANKKA ELÄINALAN TUNTEMUS JA KOKEMUS, JOTTA TÄMÄ OSAA HUOLEHTIA ELÄIMEN KOKONAISVALTAISESTA HYVINVOINNISTA JA TUNNISTAA SEN KÄYTTÄMÄT SIGNAALIT.

VOIMAT^{PAW}SSU

Hyötynäkökulma

20

- ❖ ELÄIMEN TUOMA ”MIELIHYVÄCOCTAIL” ON JOPA LÄÄKEHOITOA TEHOKKAAMPI KEINO EHKÄISTÄ ESIMERKIKSI MASENNUSTA TAI SYRJÄYTYMISTÄ.

ELÄIMET

- ❖ TOIMIVAT LOISTAVINA JÄÄNMURTAJINA
- ❖ LISÄÄVÄT OKSITOSIININ TUOTANTOA SEKÄ ASIAKKAAN MOTIVAATIOTA ERILAISTEN TOIMINTOJEN SUORITTAMISEEN
  - ❖ KASVATTAVAT TUNNEÄLYÄ
  - ❖ ALENTAVAT VERENPAINETTA
- ❖ TUOTTAVAT MUITA TERVEYTTÄ EDISTÄVIÄ VAIKUTUKSIA

VOIMAT **SSU**

Tutkimustuloksia

21

ELÄIMEN AVULLA SAATIIN KONTAKTI JOPA
VAIKEAA DEMENTIAA SAIRASTAVIIN
POTILAIISIIN. OSA PYSTYI PALAUTTAMAAN
KOIRAVIERAILUN MIELEEN MYÖHEMMINKIN.
(LUNDEN 2010)

ELÄIMEN LÄSNÄOLO SAIRAALAYMPÄRISTÖSSÄ
RAUHOITTI LAPSIA JA VÄHENSI JOPA
KIPULÄÄKKEEN TARVETTA. (BRAUN YM. 2009)

Tutkimustuloksia

22

ELÄINAVUSTEISEN TERAPIAN MYÖTÄ
SAAVUTETTIIN SKITSOFRENIAPOTILAIDEN
PAREMPI SITOUTUMINEN
RYHMÄTYÖSKENTELYYN. MYÖS SOSIAALISET
TAIDOT PARANIVAT.
(KOVACS 2004).

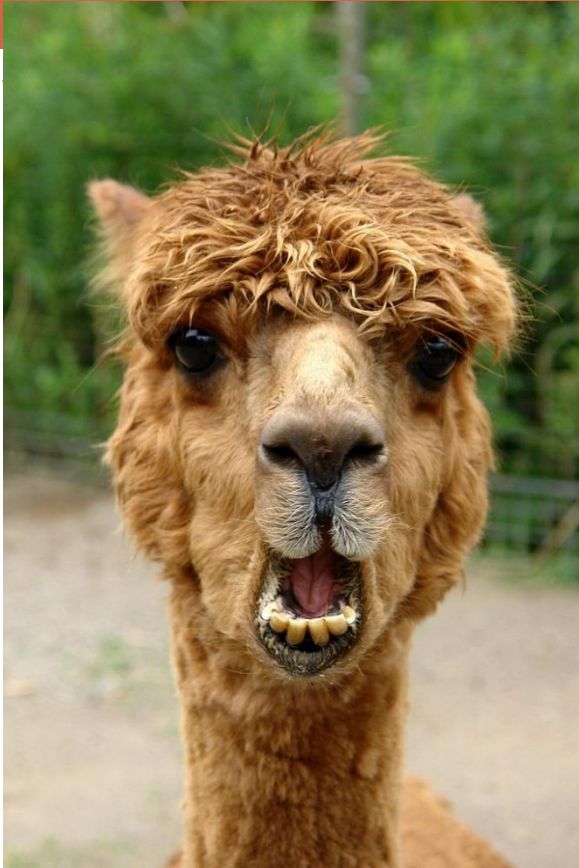
ADHD-LASTEN LEVOTTOMUUS JA
HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMINEN KOLMINKERTAISTUI,
KUN LUONNOSSA TAPAHTUVA LIKKUMINEN
KORVATTIIN SISÄLIIKUNNALLA.
(KUO & FABER 2004).

VOIMATSSU

19.3.2014

Green Care ajatteluun soveltuvat toimialat

23

❖ HOIVAYRITTÄJYYS

❖ SOSIAALIPALVELUYRITYKSET (ESIM. VANHUSTENHUOLTO, MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHUOLTO, VAMMAISPALVELUT, LASTENSUOJELU)

❖ KASVATUSALA (PÄIVÄKODIT, KOULUT, ERITYISYKSIKÖT, LEIRIKOULU, LASTEN JA NUORTEN LOMATOIMINTA)

Alan haasteet

24

RIITTÄVÄN LAADUKKAAN TUTKIMUSTIEDON
PUUTE, TOIMINNAN VAIKUTTAVUUDEN
ARVIOINTI

USKOTTAVUUS

PALVELUN MAKSAJA (KELAN KORVATTAVUUS
RAJALLISTA, SOSIAALITOIMET TAI KUNTIEN
VIRANOMAISTAHOT?)

VOIMAT^{PAW}SSU

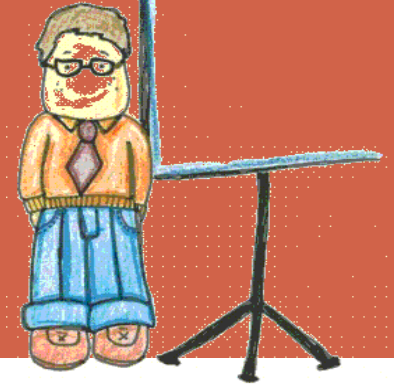
Yhdistystoiminta

25

- ❖ KOIRAT KASVATUS- JA KUNTOUTUSTYÖSSÄ RY
- ❖ SUOMEN KARVA-KAVERIT RY
- ❖ TERAPIA-ALPAKAT JA LAAMAT RY
- ❖ SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTAYHDISTYS RY
- ❖ SUOMEN RATSASTUSTERAPEUTIT RY

Koulutustarjontaa

26

- ❖ KOIRAT KASVATUS- JA KUNTOUSTUSTYÖSSÄ RY, KASVATUS- JA KUNTOUSTUSKOIRAOHJAAJAN TÄYDENNYSKOULUTUS
- ❖ ALFA PARTNERS, ELÄINAVUSTEINEN VALMENTAJA
- ❖ SOSIAALIPEDAGOGINEN KOIRATOIMINTA OHJAAJA (SOSPED –SÄÄTIÖ)
  - ❖ EASEL TRAINING OY
  - ❖ VOIMATASSU KY
  - ❖ YPÄJÄN HEVOSOPISTO
- ❖ AMMATTIOPISTOT/KESÄYLIOPISTOT YMS. YMPÄRI SUOMEN JÄRJESTÄVÄT LYHYEMPIÄ GREEN CARE, SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA JA ELÄINAVUSTEISEN TYÖN KOULUTUKSIA

VOIMAT**SSU**

19.3.2014

Kirjallisuutta

27

❖ HÖÖK INGEBORG. 2012. BETTER CARE WITH A CAREDOG. ABC FOR THERAPY DOGS.

HÖÖK INGEBORG. 2011. THE PROFESSIONAL THERAPY DOG – A CARE DOG ON PRESCRIPTION.

KIRJAT OVAT HANKITTAVISSA MYÖS RUOTSIN KIELISINÄ. LISÄÄ TIETOA:
[HTTP://WWW.VARDHUNDSKOLAN.SE/LITTERATUR](http://www.vardhundskolan.se/litteratur)

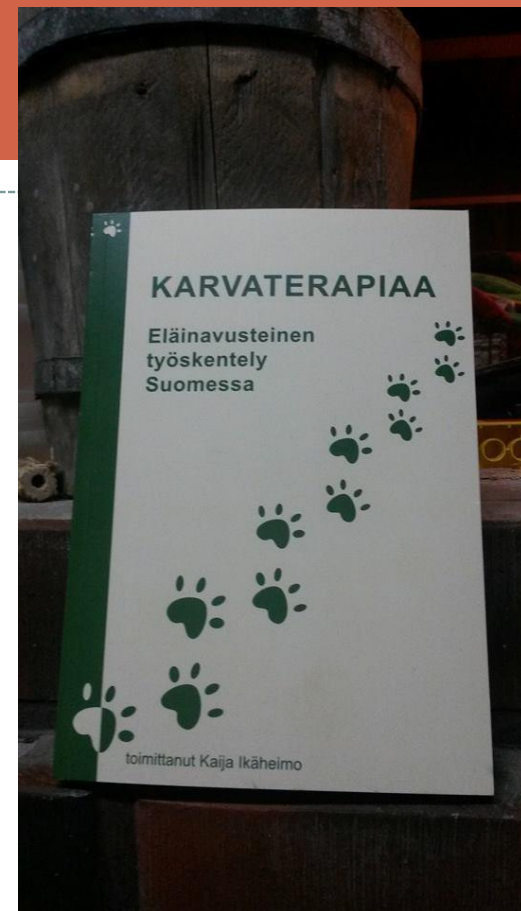
❖ KAIJA IKÄHEIMO (TOIM.) 2013 KARVATERAPIAA, ELÄINAVUSTEINEN TYÖSKENTELE SUOMESSA

Karvaterapiaa

Eläinavusteinen työskentely Suomessa

28

ENSIMMÄINEN SUOMALAINEN
OPPIKIRJA ELÄINAVUSTEISUUDESTA
AVAA UUDENLAISEN OVEN
MONIAMMATILLISEEN JA JATKUVASTI
KEHITTYVÄLLE ALALLE. KIRJA ON
LÄPILEIKKAUS ALAN PIONEERIEEN JA
AMMATTILAISTEN TEKSTEJÄ
MONIPUOLISESTI ERI
AMMATTIALOILTA SEKÄ
ELÄINRYHMIEN HYÖDYNTÄMISESTÄ
SOSIAALI-, TERVEYS- JA
KASVATUSALOILLA.

VOIMAT SSU

19.3.2014

Verkkovinkkejä

29

KOIRAT KASVATUS- JA KUNTOUTUSTYÖSSÄ RY
[HTTP://WWW.KASVATUS-KUNTOUTUSKOIRAT.FI/](http://www.kasvatus-kuntoutuskoirat.fi/)

SUOMEN RATSASTUSTERAPEUTIT RY
[HTTP://WWW.SUOMENRATSASTUSTERAPEUTIT.NET/](http://www.suomenratsastusterapeutit.net/)

SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA
[HTTP://WWW.HEVOSTOIMINTA.NET/](http://www.hevostoiminta.net/)

GREEN CHIMNEYS
[HTTP://WWW.GREENCHIMNEYS.ORG/](http://www.greenchimneys.org/)

THE FORTUNE CENTRE
[HTTP://WWW.FORTUNECENTRE.](http://www.fortunecentre.) **VOIMAT**SSU

Opinnäytetöitä

30

ALASAARI, J., ALA-NISSILÄ, H. 2010. GREEN CARE JA SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA PSYYKKISEN JA SOSIAALISEN HYVINVOINNIN TUkena. VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU.

ARO, J. 2003. HEVONEN- TERAPEUTTI JA TYÖTOVERI. RATSASTUSTERAPEUTIN KOKEMUKSIA RATSASTUSTERAPIASTA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO. ERITYISPEDAGOGIIKAN LAITOS.

LUOMA-TOIKKANEN. 2008. ON IHAN ERILAISTA OLLA LUOKASSA, JOSSA ON KOIRIA. PIENRYHMÄN OPETTAJAN JA OPPILAIDEN KOKEMUKSIA KOIRA-AVUSTEISESTA PEDAGOGIIKASTA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO. ERITYISPEDAGOGIIKKA.

REINI, S. 2011. ELÄINAVUSTEINEN TOIMINTA OSANA SOSIAALI- JA TERVEYSALAA. PIRKANMAAN HALI-BERNIT TUOTTAMASSA HYVÄÄ OLOA. TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU. SOSIAALIALA.

SAASTAMOINEN, K. SOSIAALIPEDAGOGISEN HEVOSTOIMINNAN MAHDOLLISUUDET PSYKO-SOSIAALISEN TOIMINTAKYVYN TUKEMISSA. KUOPION YLIOPISTO. SOSIAALITYÖN JA -PEDAGOGIIKAN LAITOS.

YLI-VIIKARI 2011. LUONNON JA ELÄINTEN HYVINVOINTIVAIKUTUKSET. CAREVA-HANKE. MAA- JA ELINTARVIKETALouden TUTKIMUSKESKUS.

VIINAMÄKI, H. LEMMIKIELÄINTEN MERKITYS AUTISTISESTI KÄYTTÄYTYVILLE LAPSILLE. TAMPEREEN YLIOPISTO. PSYKOLOGIAN LAITOS.

VÄNTTILÄ, H. 2004. LEMMIKKIEN TERVEYSVAIKUTUKSET JA LEMMIKIAVUSTEINEN TERAPIA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO. TERVEYSKASVATUS.

Opinnäytetöitä, graduja ja väitöskirjoja:

31

- ❖ AHONEN LIISA. 2009. SOSIAALISEN ILMAPIIRIN TUKEMINEN KOULULUOKALLA, KAKSI ERILAISTA LÄHESTYMISTAPAA. PRO GRADU -TUTKIELMA. TAMPEREEN YLIOPISTO.
- ❖ LINDA HANDLIN. 2010. HUMAN-HUMAN AND HUMAN – ANIMAL INTERACTION. SOME COMMON PHYSIOLOGICAL AND PHYSCOLOGICAL EFFECTS. VÄITÖSKIRJA. SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET, SKARA.
- ❖ KIHLSSTRÖM-LEHTONEN HEIDI. 2009. MINÄ JA KOIRANI. KOIRAN VAIKUTUS TOIMINNALLISEEN HYVINVOINTIIN. PRO GRADU- TUTKIELMA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO.
- ❖ LINNÉA LÖFROTH. 2012. ERGOTERAPEUTERS ARBETE MED HUND SOM EN DEL AV ERGOTERAPIPROCESSEN. EXAMENSARBETE. ERGOTERAPI. ARCADA.
LEHTIARTIKKELEJA:
- ❖ JÄÄSKELÄINEN PASI. OVATKO KOIRANOMISTAJAT MUITA TERVEEMPIÄ. LÄÄKETIETEELLINEN AIKAKAUSIKIRJA DUODECIM.
KIRJALLISUUTTA:

Tutustutaan ja verkostoidutaan

32

TOIMINNALLINEN AAMUJUMPPA TUTUSTUMISEN JA VERKOSTOITUMISEN MERKEISSÄ

Nouse (joka kerta) ylös kun kuulet termin, jonka tunnistat sopivan itseesi tai työhösi

Samalla näemme minkälaisia ihmisiä meillä täällä on ja ennen kaikkea minkälaista osaamista ihmisiltä löytyy, jolloin on helpompi mennä nykäisemään hihasta potentiaalista yhteistyökumppania.